

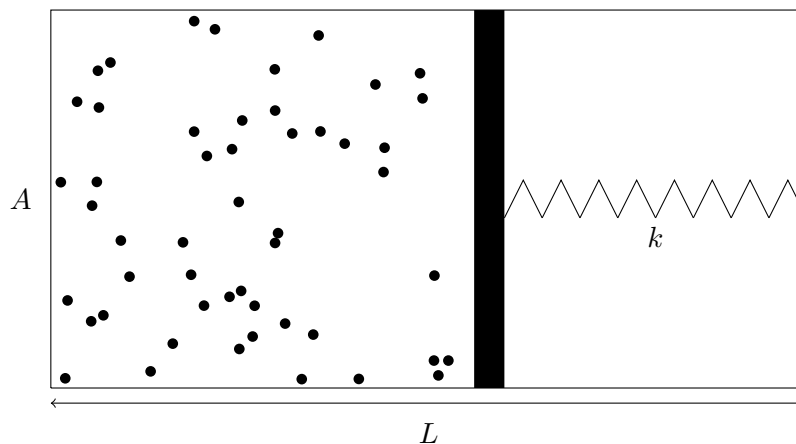
امتحان ترمودینامیک و مکانیک آماری

۱ مسائل

۱.۱ گاز کامل

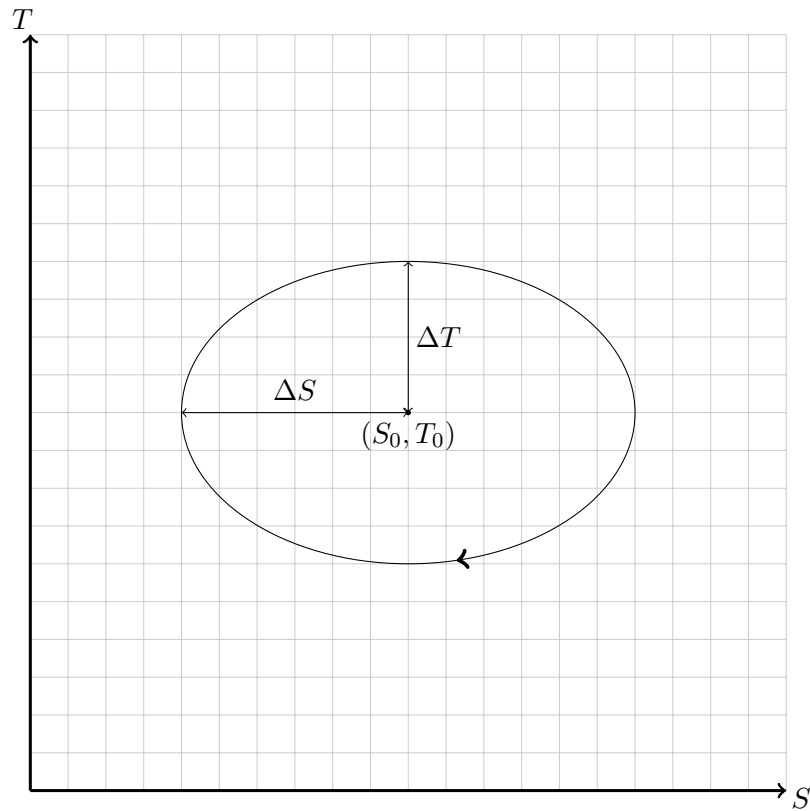
۱.۱.۱ گاز و فنر

یک سیستم بسته متشکل از دویخش وجود دارد، در سمت راست یک فنر و در سمت چپ گاز تک اتمی ایده آلی (N ذره) وجود دارد. بین این دویخش پیستونی قرار گرفته که آزادانه چپ و راست می شود. سطح مقطع جانبی جعبه، A و طول جعبه L است. از ضخامت پیستون صرف نظر کنید. همچنین ضریب سختی فنر برابر K خواهد بود. طول آزاد این فنر نیز برابر همان L است. انرژی سیستم را بر حسب A, N, k, L و T بنویسید. سپس ظرفیت گرمایی ویژه سیستم را به دست آورید.

۲.۱.۱ بازهم چرخه گرد

(حواستان باشد این سؤال با سؤال تمرین متفاوت است) چرخه‌ای ساخته‌ایم که در نمودار $T-S$ به شکل یک بیضی‌ای به مرکز (S_0, T_0) و به شعاع‌های ΔS و ΔT است. ابتدا بگویید در کدام یک از بخش‌های مسیر dQ مثبت و در کدام بخش‌ها منفی است. سپس بازده آن را حساب کنید.

۳.۱.۱ نوسان‌گرها

قسمت اول: فرض کنید یک سیستم متشکل از N نوسان‌گر کوچک داریم که برای هرکدام انرژی مقدار گسسته‌ای دارد. این مقدار می‌تواند $h\nu$ یا $2h\nu$ یا $3h\nu$ ... همین‌طور تا بی‌نهایت باشد. اگر انرژی سیستم E باشد (که ضریبی از $h\nu$ است)، $\ln \Omega$ را حساب کنید.

(راهنمایی: جواب معادلهٔ سیاله $x_1 + x_2 + \dots + x_k = n \mid x_i \in \mathbb{N}$ به شکل $\binom{n-1}{k-1}$ است)

(حتماً تقریب بزنید و در نظر بگیرید که $1 \ll N$ و $h\nu \ll E$ و حتی $N \gg \frac{E}{h\nu}$. ولی حواستان باشد خیلی تقریب نزنید که پارامترها حذف نشوند.)

قسمت دوم: یکی از این نوسان‌گرها را مشخص کرده‌ایم، می‌خواهیم انرژی نوسان‌گر موردنظر برابر $mh\nu$ باشد. مقدار $\ln \Omega$ با این شرط چقدر خواهد شد؟

(راهنمایی اول: این مشابه حالتی است که انگار یک نوسان‌گر کم‌تر داریم و مقدار $mh\nu$ کم‌تر انرژی برای تقسیم داریم، یعنی اگر جواب قسمت قبل را داشته باشیم $\Omega(E - mh\nu, N - 1)$ پاسخ این قسمت است)

(راهنمایی دوم: این پاسخ را با تقریب به دست آورید و توجه کنید که $\frac{1}{N} \gg \frac{mh\nu}{E} \gg 1$)

قسمت سوم: احتمال این‌که انرژی نوسان‌گر مذکور برابر $mh\nu$ باشد را به دست آورید.